

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 13(27) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"
*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series,
"Physical and mathematical sciences" series, "Technics" series)*

Issue № 13(27) 2023

Kiev – 2023

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

Filipenko N.Ye., Lukashovich S.Yu.

INFORMATION TECHNOLOGIES IN LAW ENFORCEMENT, SECURITY AND EXPERT ACTIVITIES

13

Бордюк Х.М., Габа А.І., Гальчинська С.В.

ДІАЛЕКТИКА ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ ПРОФЕСІЙНИХ І МОРАЛЬНИХ ВИМОГ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ ПРАВНИЧИХ ПРОФЕСІЙ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКЕ ПРАВО

22

Борисенко І.В., В'юник М.В.

ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ У ЗЛОЧИНАХ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я: КОНТРАСТНІ АСПЕКТИ

35

Борисенко І.В., В'юник М.В.

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРЕДМЕТОМ ЧИ ЗНАРЯДДАМ ВЧИНЕННЯ ЯКИХ Є ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ

46

Гопанчук В.С.

ГЕНЕЗА ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

57

Давидюк П.П., Киричук Б.С.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТАКТИЧНИХ ПРИЙОМІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИМ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

68

Деменко О.Є.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОДАТКОВО-КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

81

Ємцев В.І., Слободянюк Н.М., Ємцева Г.Ф.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

90

Калашник Д.В., Калмиков М.Р., Сліпачик А.І.

НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ - МОВЧАЗНА ЖЕРТВА БОЙОВИХ ДІЙ: ЕКОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

102

Кравцов С.О., Дворнікова П.А.

ПРАВАЗАСТОСОВЧІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ

116

- Мех Ю.В.** 125
*ПОБУДОВА СУЧАСНОЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ*
- Петровський А.В.** 135
*СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У
ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ*
- Пічко Р.С.** 146
*ДО ПИТАННЯ ДИХОТОМІЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І
ОБОРОНИ ТА ДЕМІЛІТАРИЗАЦІЙНОГО СТАТУСУ КОСМІЧНОГО
ПРОСТОРУ*
- Позняков С.П., Маньгора Т.В.** 161
*ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ*
- Правдюк А.Л., Супрун Р.М.** 175
*ДЕЛІБЕРАТИВНА ДЕМОКРАТІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ
НАРОДОВЛАДДЯ*
- Сирота Д.І., Сергієнко А.С., Даценко Л.Є.** 189
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА КОРУПЦІЇ
- Стовба О.В.** 203
*СЛІДЧИЙ СУДДЯ ТА ПРАВО НА СВОБОДУ: ПРАКТИКА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ*
- Тихоненко А.В., Лисаков В.В.** 213
*ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ В КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ
ДОСВІДУ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ*
- Цибульник Н.Ю.** 224
БЕЗПЕКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Шерстюк В.Д.** 233
*ОЦІНОЧНА СКЛАДОВА ПОНЯТТЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У ЦИВІЛЬНО-
ПРАВОВОМУ ПОЛІ УКРАЇНИ*
- СЕРІЯ «Економіка»**
- Азаренков Г.Ф., Мельянкova Л.В., Головчак Г.В.** 244
*БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СТРАТЕГІЇ
ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ*

- Вороніна В.Л., Вельбой К.А., Дейнега В.О., Боженко С.І.** 258
КАДРОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА
- Гаврильченко О.В.** 268
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА
- Гончар М.Ф., Смолінська Н.В., Онущканич О.Я.** 281
УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
- Захаров Д.С.** 290
КОРИННА ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ МАРШРУТНОЇ МЕРЕЖІ МІСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ
- Логоша Р.В., Поліщук О.А.** 301
СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ М'ЯСА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
- Мамонов К.А., Пруненко Д.О., Гой В.В., Коваленко Л.Б.** 319
СТАН ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ, ЩО ВІДБУВАЮТЬСЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ
- Проць Р.Р.** 329
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЗАГРОЗ НА ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
- Радєв Д.В.** 336
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Рудан В.Я., Шевчук А.М.** 349
РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Серватюк В.М., Варламов І.Д., Спірідонов В.Ю.** 363
ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В ЧОРНОМУ МОРІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
- Смирна К.В.** 373
ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ ТА НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ЇЙ
- Токар К.С.** 387
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК КАТЕГОРІЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Чеверда С.С. **400**
*АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ПОРТФЕЛЯ
ПРОЄКТІВ АУТСОРСИНГОВОЇ КОМПАНІЇ*

Шашина М.В., Харитоненко Д.В. **417**
*КОНЦЕПЦІЯ ОЦІЮВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА*

СЕРІЯ «Педагогіка»

Артюшенко А.О. **427**
*ПОТЕНЦІАЛ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ
ВОЛІ ТА ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ*

Башавець Н.А., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.С., Штурба В.В. **438**
*ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ З
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ*

Боса В.П. **451**
*СТРУКТУРУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФІЛОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Букорос А.С. **464**
*АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ З
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАКАЛАВРІВ З МУЛЬТИМЕДІА ДИЗАЙНУ*

Ван Вей **478**
*СВОЄРІДНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ*

Варнавська І.В. **489**
*ЧИННИКИ ПРОФІЛАКТИКИ СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ*

Гоцинець І.Л., Янківська О.С. **499**
*РОЗВИТОК НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ НА
ОСНОВІ КОМУНІКАТИВНИХ ЗАВДАНЬ*

Григорчук Т.В. **513**
*ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ*

Динько В.А., Литвин А.Ф. **522**
*РОЛЬ ВИКЛАДАЧІВ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ*

УДК 378:018.8:373–051:796 (02)

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13\(27\)-438-450](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13(27)-438-450)

Башавець Наталія Андріївна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, <https://orcid.org/0000-0002-8387-3602>

Фаріонов Володимир Миколайович старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, <https://orcid.org/0000-0001-5345-6886>

Романенко Віктор Васильович кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики спорту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0002-0903-072X>

Білогур Влада Євгеніївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, <https://orcid.org/0000-0003-1053-2716>

Штурба Володимир Валерійович, викладач фізичного виховання вищої кваліфікаційної категорії, Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», м. Балта, <https://orcid.org/0000-0003-4006-2102>

ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті досліджуються особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури. Зазначено, що в останні роки сучасне суспільство приділяє особливу увагу фізичному вихованню, оскільки воно може сприяти вирішенню низки завдань пов'язаних з формуванням духовно багатой, морально і фізично досконалої особистості, яка віддає перевагу активному і здоровому способу життя. Визначено, що фізична культура виконує в житті суспільства життєво важливу функцію, консолідує всі вікові групи населення, а особливо підростаючого покоління, навколо цінностей здорового способу життя. Обґрунтовано, що підготовка майбутніх вчителів до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах вимагає зміни цілей, оновлення структури, змісту та

організаційних форм вищої освіти. Сама підготовка передбачає професійний та особистісний розвиток фахівця, орієнтуючись на розвиток творчої особистості. Аргументовано, що головною особливістю професійної діяльності сучасного вчителя фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах є перехід від традиційних групових форм та методів до індивідуального, творчого та особистісно-орієнтованого навчання, спрямованого на мотивацію учнів до фізичного розвитку і фізичної підготовленості та передачу знань у галузі фізичної культури, рухових умінь і навичок та здорового способу життя. Виділено основні компоненти, які потрібно сформувати та розвинути під час фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури. До особливостей фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури віднесено: формування та розвиток виділених компонентів; формування та розвиток зазначених компонентів повинен відбуватися комплексно; формування та розвиток всіх компонентів впливає на формування готовності до виконання професійної діяльності; особливу увагу потрібно приділяти проходженню практики та стажування, задля забезпечення «безболісної» адаптації до професійної діяльності.

Ключові слова: фізична культура, майбутній вчитель, компетентність, здоров'я, навчання.

Bashavets Nataliia Andriivna Doctor of Science in Pedagogy, Professor, Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Culture and Sports Disciplines, The State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University Named After K. D. Ushynsky», Odesa, <https://orcid.org/0000-0002-8387-3602>

Farionov Volodymyr Mykolaiovych Senior lecturer of the Department of Physical Education and Sports, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv, <https://orcid.org/0000-0001-5345-6886>

Romanenko Viktor Vasylovych PhD in Physical Education and Sports, Associate Professor Department of Theory and Methodology of Sports, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0002-0903-072X>

Bilogur Vlada Yevheniivna Doctor of Philosophy, Professor, Professor of the Physical Education Department, Uzhhorod National University, Uzhhorod, <https://orcid.org/0000-0003-1053-2716>

Shturba Volodymyr Valeriiovych Physical Education Teacher of the Highest Qualification Category, Municipal Establishment «Balta Pedagogical Professional College», Balta, <https://orcid.org/0000-0003-4006-2102>

PECULIARITIES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

Abstract. The article examines the peculiarities of professional training of future physical education teachers. It is noted that in recent years, modern society has paid special attention to physical education, as it can contribute to solving a number of problems related to the formation of a spiritually rich, morally and physically perfect personality who prefers an active and healthy lifestyle. It has been determined that physical culture performs a vital function in the life of society, consolidating all age groups of the population, especially the younger generation, around the values of a healthy lifestyle. It is substantiated that the preparation of future teachers for professional activities in general education institutions requires a change in goals, updating the structure, content and organizational forms of higher education. The training itself involves the professional and personal development of a specialist, focusing on the development of a creative personality. It is argued that the main feature of the professional activity of a modern physical education teacher in general education institutions is the transition from traditional group forms and methods to individual, creative and personality-oriented learning aimed at motivating students to physical development and physical fitness and the transfer of knowledge in the field of physical education, motor skills and healthy lifestyle. The main components that need to be formed and developed during the professional training of a future physical education teacher are highlighted. The peculiarities of the professional training of future physical education teachers include: formation and development of the selected components; formation and development of these components should be carried out comprehensively; formation and development of all components affects the formation of readiness for professional activity; special attention should be paid to internships and internships to ensure "painless" adaptation to professional activity.

Keywords: physical education, future teacher, competence, health, learning.

Постановка проблеми. У сучасних умовах існування людства, коли соціальні зміни та комп'ютеризація і діджиталізація йдуть одна за одною швидкими темпами, питання професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури заслуговує на особливу увагу.

В останні роки сучасне суспільство приділяє особливу увагу фізичному вихованню, оскільки воно може сприяти вирішенню низки завдань, пов'язаних з формуванням духовно багатой, морально і фізично досконалої особистості, яка віддає перевагу активному і здоровому способу життя. Важливість виховання та розвитку фізичної культури у підростаючого покоління робить актуальною проблему дослідження особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів з фізичної культури.

Враховуючи поступове входження України до європейського освітнього простору та підвищення вимог до професійних якостей сучасного фахівця, Закон України «Про вищу освіту» та Концепцію Нової української школи, вважаємо за необхідне дослідити та визначити головні особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив виявити, що проблематикою професійної підготовки вчителя з фізичної культури займалися: В. Афонін, Е. Вільчаковський, А. Забора, М. Карченкова, В. Наумчук, Л. Сущенко, О. Федик, Б. Шиян, О. Кругляк.

Теоретичні основи та специфіку процесу формування готовності майбутніх вчителів до професійної діяльності досліджували: В. Беспалько, Ю. Брановський, В. Сагатовський.

Професійне становлення фахівців з фізичної культури висвітлено в працях: О. Демінського, Т. Круцевич, Б. Шиян, Ю. Шкретій.

Проблематиці професійної підготовки вчителів з фізичної культури у вищій школі присвятили свої праці: М. Віленський, М. Воробйов, Л. Матвеев, О. Шабаліна.

Мета статті є визначення головних особливостей фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день як в системі вищої освіти так і в системі середньої освіти відбуваються докорінні зміни, які пов'язані з проведенням освітніх реформ.

Згідно з Концепцією головною метою Нової української школи є створення потужної держави і конкурентної економіки забезпечити, яку зможе згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих, яких покликана підготувати середня школа [1, с. 5].

Також потрібно зазначити, що однією із ключових компетентностей, яку потрібно сформуванати у школярів – це екологічна грамотність і здорове життя, яка передбачає уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя [1, с. 12].

В проекті Закону України «Про освіту» №3491-д від 04.04.2016 зазначається: «Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до відомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності» [2].

Не може оминати нашу увагу і те, що на сьогоднішній день фізична культура виконує в житті суспільства життєво важливу функцію, консолідує

всі вікові групи населення, а особливо підростаючого покоління, навколо цінностей здорового способу життя.

Більшість науковців звертають увагу на те, що система навчання фізичній культурі в загальноосвітніх школах не відповідає сучасним вимогам у зв'язку з дією низки об'єктивних чинників: зростанням гіподинамії школярів, зумовленого подальшою інтенсифікацією їх розумової праці, з одного боку, і зниженням рухової активності – з іншого, що викликає такі тривожні явища, як серцево-судинні захворювання, ожиріння, порушення постави; недостатньою кількістю уроків з фізичної культури, масовим падінням інтересу школярів до фізичної культури в зв'язку з появою інших більш сильних інтересів, слабкою матеріальною базою [3, с. 7].

Таким чином, беручи до уваги все вищезазначене, вважаємо, що впровадження концепції Нової української школи та формування компетентності з екологічної грамотності та здорового способу життя зможе забезпечити сучасний компетентний вчитель з фізичної культури, саме тому пропонуємо визначити головні особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури.

Підготовка майбутніх вчителів до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах вимагає зміни цілей, оновлення структури, змісту та організаційних форм вищої освіти. Сама підготовка передбачає професійний та особистісний розвиток фахівця, орієнтуючись на розвиток творчої особистості. Спираючись на кращий вітчизняний і зарубіжний досвід підготовки фахівців, де домінуючим методологічним принципом є поєднання базових (загальних) компонентів і варіативних складових у змісті навчання.

Л. Сущенко вважає, що професійна підготовка – це процес, що відображає науково й методично обґрунтовані заходи закладів вищої освіти, спрямовані на формування протягом навчання рівня професійної компетентності особистості, достатнього для організації фізичного виховання різних верств населення регіону й успішної праці в усіх ланках спортивного руху з урахуванням сучасних вимог ринку праці. Авторка позиціонує майбутнього фахівця з фізичного виховання як особистість, яка цілеспрямовано здобуває у закладах вищої освіти кваліфікацію відповідно до певного освітньо-кваліфікаційного рівня в процесі спеціально організованої навчально-виховної діяльності, спрямованої на підготовку до подальшої професійної діяльності щодо підтримки відповідного рівня фізичної культури населення або досягнення вищих спортивних результатів на олімпійській, світовій чи регіональній аренах у командному чи в індивідуальним вимірах [4, с. 15].

Аналіз наукової літератури показав, що основні недоліки підготовки майбутніх учителів з фізичної культури до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах полягають у складності професійної

діяльності вчителя фізичної культури, яка, на відміну від діяльності вчителів інших спеціальностей, відбувається в більш складних умовах: необхідність постійного контролю за фізичним і психічним станом дітей при швидкозмінних обставинах, стимулювання високого рівня рухової активності учнів на заняттях.

Вважаємо, що головною особливістю професійної діяльності сучасного вчителя фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах є перехід від традиційних групових форм і методів до індивідуального, творчого та особистісно-орієнтованого навчання, спрямованого на мотивацію учнів до фізичного розвитку і фізичної підготовленості та передачу знань у галузі фізичної культури, рухових умінь і навичок та здорового способу життя.

Таким чином, можемо зазначити, що вчитель з фізичної культури – це особистість, яка спеціально готується до майбутньої педагогічної діяльності у спеціалізованих закладах вищої освіти в рамках спеціально організованої освітньої діяльності.

В результаті навчання майбутні вчителі з фізичної культури повинні:

Знати:

- зміст традиційних та інноваційних технологій у галузі фізичної культури;
- форми, методи і принципи організації традиційного та інноваційного навчання;
- медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціокультурні основи традиційних та інноваційних технологій у галузі фізичної культури.

Уміти:

- планувати, організовувати і проводити заняття з використанням традиційних та інноваційних технологій;
- застосовувати на заняттях сучасні засоби і методи фізичного виховання, адекватні змісту технологій;
- оцінювати ефективність технологій і контролювати якість освітнього процесу;
- аналізувати й коригувати власну професійну діяльність;
- організовувати і проводити наукові дослідження у сфері професійної діяльності [5, с. 132-133].

Вивчення вимог до підготовленості вчителя з фізичної культури дає підстави стверджувати, що вони будуються на сукупності взаємопов'язаних фізкультурно-виховних і психолого-педагогічних знань і вмінь, котрі становлять основу професійно-педагогічної компетентності вчителя фізичного виховання. Це інтегроване, багаторівневе та багатокомпонентне утворення, що об'єднує: світоглядні позиції діагностико-прогностичних, навчально-розвивальних, оздоровчо-профілактичних, навчально-методичних, виховних, комунікативних, здоров'язбережувальних, контролювальних, моніторингових, фізкультурно-просвітницьких аспектів його діяльності та є

важливою характеристикою творчої педагогічної діяльності в галузі фізичної культури і спорту, прагнення до соціально-педагогічної активності, духовного та фізичного самовдосконалення особистості вчителя. Професійно-педагогічна компетентність вчителя з фізичної культури є сукупністю елементів, що взаємодіють, взаємопроникають і мають виражений вплив на гуманізацію [6].

В своєму дослідженні ми виділили основні компоненти, які потрібно сформулювати та розвинути під час фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури:

- формування готовності до використання інноваційних методів у професійній діяльності;
- підвищення рівня адаптаційного потенціалу;
- формування педагогічної майстерності, культури та іміджу майбутнього вчителя з фізичної культури;
- формування мотивації до саморозвитку та самовдосконалення;
- формування готовності до виконання професійної діяльності.

Розглянемо кожний компонент більш детально.

Формування готовності до використання інноваційних методів у професійній діяльності. Будь-яка сучасна освіта не може здійснюватися із використанням застарілих методів навчання, адже сучасне суспільство живе в епоху інформатизації, цифровізації та діджиталізації.

Формування у студентів готовності до інноваційної діяльності передбачає, перш за все, глибоке вивчення теоретичних питань удосконалення навчально-виховного процесу, позитивних сторін педагогічних теорій, ідей та технологій, які вже досліджувалися і упроваджувалися в педагогічну практику. Тільки на основі ґрунтовної роботи щодо вивчення фундаментальних педагогічних теорій і технологій, осмислення механізму їх впровадження є можливість підвищити рівень підготовки майбутніх вчителів з фізичної культури до інноваційної діяльності у сфері навчання й виховання [7, с. 23].

Ознаками інноваційної педагогічної діяльності виступають спрямованість майбутніх учителів з фізичної культури на вирішення нових завдань, для яких характерна відсутність у них способів їх розв'язання, та на формування у студентів на усвідомлюваному або неусвідомлюваному рівнях нових компетентностей у якості орієнтовної основи для подальшого розроблення способів вирішення завдань, а також для пошуку інноваційних підходів до можливих шляхів вирішення нестандартних ситуацій, творчого застосування знань, умінь та навичок [8, с. 59].

Підвищення рівня адаптаційного потенціалу. В останні роки стало очевидним, що однією з проблем, з якою стикаються вчителі з фізичної культури, коли вони вступають у професійне життя, є недостатня підготовленість та адаптованість до професійної діяльності [9].

К. Павлишинець вважає, що система підготовки майбутніх вчителів з фізичної культури в закладах вищої освіти зорієнтована на забезпечення готовності фахівців до професійної діяльності. Вона повинна враховувати усі складники навчально-виховного та організаційного процесів закладу освіти. Майбутні вчителі фізичної культури повинні володіти професійними компетентностями щодо підвищення мотивації до занять фізичною культурою із пріоритетом оздоровчої спрямованості, комплексного підходу формування розумових і фізичних якостей школярів, прищеплення культури до фізичного вдосконалення та систематичного зміцнення здоров'я, формування у здобувачів освіти самооцінки власних сил і можливостей на принципах індивідуального підходу, вдосконалення фізичної і психологічної підготовки школярів, психолого-педагогічного діагностування, активного використання інноваційних методів, засобів і форм фізичного удосконалення [10, с. 269].

На основі вищезазначеного вважаємо, що значну увагу потрібно приділяти проходженню практики та стажуванню. На нашу думку, доречним буде закріпити за кожним студентом керівника практики на базі ЗВО та наставника безпосередньо в закладі на базі якого здобувач буде проходити практику та стажування.

Формування педагогічної майстерності, культури та іміджу майбутнього вчителя з фізичної культури. На сьогоднішній день вчитель з фізичної культури повинен справляти враження не тільки на дітей, а й на батьків, щоб прищеплювати їм любов до занять з фізичної культури, адже сім'я відіграє велику роль у формуванні звичок дітей. Саме тому доцільним є розвиток у майбутніх вчителів з фізичного виховання педагогічної майстерності, педагогічної культури та іміджу.

На думку О. Язловецької педагогічна майстерність несе у собі наступні детермінанти професійної компетентності: особистісне утворення (рівень професійно-педагогічної підготовленості); якісну характеристику педагогічної діяльності (рівень педагогічної вмінності та результативності в її здійсненні); соціально-педагогічне явище (як соціально задані вимоги до особистості, рівня підготовки та якості діяльності педагога) [11].

Отже, під педагогічною майстерністю майбутнього вчителя з фізичної культури ми розуміємо інтегративне особистісне утворення, складовими якого є гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічні вміння та важливі професійні якості, а також педагогічна техніка особистості, що виражається у творчій діяльності та дозволяє ефективно й результативно вирішувати навчально-виховні завдання.

Що стосується педагогічної культури вчителя з фізичної культури, то О. Гауряк та О. Киселиця зазначають, що педагогічна культура характеризує не лише роботу вчителя, але і його систему цінностей, серед яких необхідно назвати формування громадянської і особистої позиції, вивчення і відтворення

кращих зразків людської діяльності і культурно-історичних цінностей. Педагогічну культуру особистості складають сукупність особистісних характеристик, таких як гуманістична спрямованість особистості педагога, творче педагогічне мислення, здатність до інноваційної діяльності тощо [12, с. 28-30].

Індивідуальна педагогічна культура проявляється у професійній поведінці вчителя. Наприклад, викладач з високим рівнем педагогічної культури характеризується теоретичним обґрунтуванням своєї педагогічної позиції, систематичністю педагогічної діяльності, креативністю, гнучкістю та варіативністю у прийнятті рішень. Такий педагог має індивідуальний стиль. Він не тільки зберігає і відтворює духовні цінності виховання і освіти, а й створює їх у вигляді нових технологій, методик, навчально-виховних систем. На противагу цьому, педагог з низьким рівнем професійної культури характеризується невизначеністю, нестійкістю своєї педагогічної позиції, неорганізованістю, непослідовністю і невмінням вирішувати педагогічні завдання.

Імідж сучасного вчителя з фізичної культури – це сучасний інструмент з допомогою якого будуються взаємовідносини з оточуючими. Головними складовими іміджу є:

- висока самооцінка та впевненість у собі;
- віра в доброзичливість людського оточення;
- соціальна та особистісна відповідальність;
- бажання змінюватися й удосконалюватися;
- вміння ризикувати заради позитивних змін.

До основних якостей, які впливають на формування позитивного іміджу вчителя з фізичної культури віднесено:

- знання свого предмета і методик його навчання;
- систематичний аналіз своєї діяльності та самовдосконалення;
- знання потреб й інтересів учнів;
- володіння особистісними якостями, які викликають довіру учнів і їхнього дорослого оточення.

Формування мотивації до саморозвитку та самовдосконалення. При розгляді даного компонента ми дотримувалися думки В. Шевченко, яка зазначила, що мотивація впливає на формування особистості та забезпечує розвиток професіонала, який постійно підвищує свій кваліфікаційний рівень, самоактуалізується і реалізує свої здібності в професійній діяльності [13, с. 221].

Мотивація майбутнього вчителя до здійснення професійного саморозвитку поділяється на зовнішню та внутрішню. Зовнішня мотивація – це мотивація викликана об'єктивними потребами майбутнього вчителя. Вона виникає в результаті впливу на студента вищого педагогічного навчального закладу об'єктивних стимулів, що ініціюють та регулюють його діяльність. Зовнішня мотивація передбачає очікування винагород, заохочень, або навпаки –

покарань чи інших мотивів, які можуть викликати як бажання до діяльності так і гальмувати небажану поведінку [14].

До зовнішніх мотивів професійного саморозвитку можуть належати: премії за успіхи у навчальній чи науковій діяльності; стипендії за успішне навчання; безкоштовні стажування у спеціалізованих установах для набуття досвіду та опанування фахом; можливість працевлаштування після успішного закінчення навчання на хорошу роботу з нормальною заробітною платою та перспективою підвищень; знижки на оздоровлення; різноманітні подарунки за заслуги (книжки, журнали, медалі, грамоти тощо); втягування себе у різноманітні сприятливі для професійного саморозвитку події та ситуації, що передбачають цілеспрямовану підготовку; прагнення уникнути критики з боку керівника чи колег; прагнення уникнути можливих покарань чи неприємностей; інтереси: а) дострокова здача сесії із затратою мінімальних зусиль; б) отримання хороших оцінок, підвищених стипендій, премій за значні досягнення тощо; в) уникнення відпрацювань за пропуски тощо [14].

Внутрішня мотивація – це мотивація зумовлена сформованою світоглядною позицією та духовними потребами студента закладу вищої освіти педагогічного спрямування. Внутрішня мотивація – це сукупність стимулів, що ініціюють та регулюють діяльність майбутнього вчителя із середини його особистості. Внутрішньо вмотивована діяльність не ґрунтується на зовнішніх заохоченнях, адже студент вищого педагогічного навчального закладу прагне до цієї діяльності заради неї самої. До внутрішніх мотивів професійного саморозвитку майбутнього вчителя можуть належати: усвідомлення соціальної значущості професії вчителя; потреби (у: визнанні іншими своєї особистості та професійної компетентності; самоствердженні своєї особистості, демонстрації її цінності, значущості, прагнення до реалізації свого «Я»); змагання з іншими колегами з метою загартування психіки та перевірки рівня власної підготовки, вдосконалення комунікативних умінь; самовираженні своїх думок, настрою та переконань з метою розкриття свого «Я»; самореалізації своїх здібностей, можливостей, прагнень тощо; самостійності щодо досягнення власних цілей, реалізації власних планів без допомоги та тотального контролю інших; у владі; відкритому спілкуванні, енергійному ритмі життя, прагненні відстоювати свої інтереси (незважаючи на можливість виникнення конфлікту), бути у центрі уваги, проявити свої ораторські якості, підвищувати свій статус; сором за свою некомпетентність); страх втратити повагу інших; професійні ідеали; професійні схильності; професійні цінності; професійна відповідальність; професійні переконання (робота учителя є суспільно важливою, адже суттєво впливає на формування світогляду та психіки підростаючого покоління, яке з часом самостійно визначатиме вектор та темп розвитку суспільства; учитель є взірцем для наслідування учнів, тому потрібно розвивати в собі найкращі людські та

6. Сліпецький В. П. Сучасні вимоги і шляхи удосконалення процесу підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. URL: <http://dSPACE.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3991/1/Slipetskii.pdf>
7. Кoberник О. М., Кoberник Г. І. Підготовка майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2005. № 24. С. 23-25.
8. Шевченко Л. С. Підготовка майбутніх учителів технологій до інноваційної педагогічної діяльності: монографія. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2018. 396 с.
9. Пенькова Н., Шевченко В. Проблеми соціально-психологічної адаптації курсантів Національної гвардії України до навчання. *Збірник наукових праць: психологія*. 2019. Випуск 24. С. 112–120. DOI <https://doi.org/110.15330/psp.24.112-120>
10. Павлишинець К. Діагностика адаптації майбутніх вчителів фізичної культури до професійної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 35. Том 4. С. 268-273.
11. Язловецька О. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Випуск 167. С. 115-120.
12. Гауряк О. Д., Киселиця О. М. Формування педагогічної культури майбутніх учителів фізичної культури в процесі фахової підготовки у ВНЗ. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 2(8). С.27-35.
13. Шевченко В. В. Особливості мотиваційного компонента професійно-психологічної компетентності військовослужбовців Національної гвардії України на етапі фахової підготовки. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*. 2021. № 3(56). Т.3. с. 220-232. DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2021-56-3-3-220-232>
14. Піддячий В. М. Обґрунтування моделі професійного саморозвитку майбутнього вчителя. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 1. С. 108-114.
15. Остапенко Г.О., Циганок О.В., Жестков С.Г. Структурні компоненти готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації здоров'язбережувального навчально-виховного середовища загальноосвітньої школи. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. №1 (7). С. 78-85.

References:

1. Kontsepsiia Novoi ukrainskoi shkoly [The concept of the New Ukrainian School]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Proiekt Zakonu Ukrainy «Pro osvitu» [Draft Law of Ukraine «On Education»] №3491-d vid 04.04.2016. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639
3. Karasievych S. A. (2018). Pidhotovka maibutnix uchyteliv fizychnoi kultury do fizkulturno-ozdorovchoi diialnosti u zakladakh zahalnoi serednoi osvity [Preparing Future Physical Education Teachers for Physical Education and Recreation Activities in General Secondary Education Institutions]: monohrafiia. Uman: VPTs «Vizavi».
4. Sushchenko L. P. (2003). Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchых navchalnykh zakladakh [Theoretical and Methodological Bases of Professional Training of Future Specialists in Physical Education and Sports in Higher Education Institutions]: *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv.
5. Pryimak S. H. (2020). Profesiina diialnist uchytelia fizychnoi kultury [Professional activity of physical education teacher]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Serii: Pedahohichni nauky – Bulletin of Hlukhiv Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*, Vypusk 43, 131-140.
6. Slipetskyi V. P. Suchasni vymohy i shliakhy udoskonalennia protsesu pidhotovky maibutnix vchyteliv fizychnoi kultury [Modern requirements and ways to improve the process of training future physical education teachers]. URL: <http://dSPACE.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3991/1/Slipetskii.pdf>

7. Kobernyk O. M., Kobernyk H. I. (2005). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi pedahohichnoi diialnosti [Preparing Future Teachers for Innovative Pedagogical Activity]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University*, 24, 23-25.

8. Shevchenko L. S. (2018). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv tekhnolohii do innovatsiinoi pedahohichnoi diialnosti [Preparing future technology teachers for innovative pedagogical activities]: monohrafiia. Vinnytsia : TOV «Druk plus».

9. Penkova N., Shevchenko V. (2019). Problemy sotsialno-psykholohichnoi adaptatsii kursantiv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do navchannia [Problems of social and psychological adaptation of the National Guard of Ukraine cadets to training]. *Zbirnyk naukovykh prats: psykholohiia – Collection of scientific papers: psychology*, 24, 112–120. DOI <https://doi.org/110.15330/psp.24.112-120>

10. Pavlyshynets K. (2021). Diahnostyka adaptatsii maibutnikh vchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti [Diagnostics of Future Physical Education Teachers' Adaptation to Professional Activity]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Topical issues of the humanities*, Vyp 35, Tom 4, 268-273.

11. Iazlovetska O. (2018). Formuvannia pedahohichnoi maisternosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Formation of pedagogical skills of future physical education teachers]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky – Scientific notes. Series: Pedagogical sciences*, Vypusk 167, 115-120.

12. Hauriak O. D., Kyselytsia O. M. (2012). Formuvannia pedahohichnoi kultury maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury v protsesi fakhovoi pidhotovky u VNZ [Formation of Pedagogical Culture of Future Physical Education Teachers in the Process of Professional Training at Higher Education Institutions]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Zaporizhzhia National University*, 2(8), 27-35.

13. Shevchenko V. V. (2021). Osoblyvosti motyvatsiinoho komponenta profesiino-psykholohichnoi kompetentnosti viiskovosluzhbovtziv Natsionalnoi hvardii Ukrainy na etapi fakhovoi pidhotovky [Features of the Motivational Component of the Professional and Psychological Competence of the National Guard of Ukraine at the Stage of Professional Training.]. *Teoretychni i prykladni problemy psykholohii ta sotsialnoi roboty – Theoretical and applied problems of psychology and social work*, 3(56). T.3, 220-232. DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2021-56-3-3-220-232>

14. Piddiachyi V. M. (2014). Obruntuвання моделі професійного саморозвитку майбутнього вчителя [Substantiation of the model of professional self-development of future teachers]. *Pedahohichni protses: teoriia i praktyka – Pedagogical process: theory and practice*, Vyp. 1, 108-114.

15. Ostapenko H.O., Tsyhanok O.V., Zhestkov S.H. (2012). Strukturni komponenty hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do orhanizatsii zdoroviazberezhvalnoho navchalno-vykhovnoho seredovyshcha zahalnoosvitnoi shkoly [Structural Components of Future Physical Education Teachers' Readiness to Organize Health-Saving Educational Environment of Secondary School]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Zaporizhzhia National University*, 1 (7), 78-85.